

Nr. 116 / 148808 / 26.06.2024

Către: Domnul Gabriel BEJAN
HotNews.ro

Ref.: Întrebările adresate Ministerului Justiției

Stimate domnule,

Ca urmare a solicitării dumneavoastră adresată Ministerului Justiției¹, și care cuprinde o serie de întrebări cu privire la unele soluții cuprinse în forma publicată pe site-ul ministerului la data de 26.04.2024² a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, vă comunicăm următoarele:

1. Referitor la dovada cunoașterii limbii române de către solicitantul de cetățenie, potrivit dispozițiilor propuse pentru art. 15¹ alin. (4) și (5) din Legea cetățeniei române nr. 21/1991:

„(4) Acordarea cetățeniei române în temeiul art. 10 și 11 este condiționată de cunoașterea de către solicitant a limbii române. Dovada cunoașterii limbii române se face de către solicitant prin:

a) certificat de competență lingvistică eliberat de instituțiile de învățământ superior din România acreditate pentru programul de studii „An pregătitor de limba română”, de Institutul Limbii Române, de Institutul Cultural Român sau de institutele culturale românești din străinătate, care atestă cunoașterea limbii române la un nivel nu mai mic decât nivelul B1 al Cadrului european comun de referință pentru limbi - CECRL;

b) copia legalizată a foii matricole emisă de unități de învățământ de nivel liceal sau de instituții de învățământ superior din statul de cetățenie sau de reședință, în care se atestă studiul pentru minim 3 ani în limba română.

(5) Nu au obligația de a face dovada cunoașterii limbii române:

a) persoanele care au fost cetățeni români și care solicită redobândirea cetățeniei potrivit art. 10 sau art. 11;

b) persoanele care au împlinit vârsta de 65 de ani la data depunerii cererii și care solicită acordarea cetățeniei române potrivit art. 10 sau art. 11.”

¹ Unde a fost înregistrată sub nr. 115/48808/20.06.2024

² Afișată pe site-ul Ministerului Justiției la adresa: <https://www.just.ro/proiect-de-lege-pentru-modificarea-si-completarea-legii-cetateniei-romane-nr-21-1991-precum-si-pentru-modificarea-si-completarea-altor-acte-normative/>

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Motivul pentru care persoanele care au împlinit 65 de ani la data depunerii cererii și care solicită acordarea cetățeniei în temeiul art. 10 și art. 11 din Legea nr. 21/1991 sunt exceptate de la dovada cunoașterii limbii române este vârsta acestora; acestor persoane, din cauza vârstei lor, le este dificil să obțină un certificat de competență lingvistică la nivelul propus prin proiect, respectiv un nivel nu mai mic decât nivelul B1 al Cadrului european comun de referință pentru limbi. Reglementarea propusă este identică celor existente în alte legi naționale - de exemplu, Marea Britanie (KoLL - Knowledge of language and life in the UK requirement) sau Ungaria.

Cât privește întrebarea dacă soluția analizată nu ar fi discriminatorie față de persoanele care nu au împlinit această vârstă și care trebuie să învețe limba română pentru a deveni cetățeni români, arătăm faptul că, în mod constant, în jurisprudența sa, instanța română de contencios constituțional a statuat că violarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică un tratament diferențiat unor *cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite*. De asemenea, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a stabilit că diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, numai atunci când *autoritățile statale introduc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă*.

Întrucât persoanele care au împlinit vârsta de 65 de ani la data depunerii cererii nu se află în aceeași situație cu celalalte persoane ținute a face dovada cunoașterii limbii române, apreciem că în ceea ce privește conținutul normelor propuse de art. 15¹ alin. (4) și (5), care prevăd că pentru acordarea cetățeniei române este necesară dovedirea cunoașterii limbii române (alin. (4)) și scutirea de la dovedirea cunoașterii limbii române a persoanelor menționate pe motiv de vârstă a acestora (alin. (5)), nu poate fi reținută o încălcare a principiului constituțional al egalității în drepturi.

De altfel, astfel cum se afirmă că în Raportul explicativ al Convenției europene asupra cetățeniei, comentariul cu privire la art. 5 paragraful 1, „*însăși natura atribuirii cetățeniei impune statelor să stabilească anumite criterii pentru a-și determina propriii cetățeni. Aceste criterii ar putea avea ca rezultat, în anumite cazuri, un tratament preferențial în domeniul cetățeniei. Exemple comune de motive justificate de diferențiere sau tratament preferențial sunt cerința cunoașterii limbii naționale pentru a fi naturalizat și dobândirea facilitată a cetățeniei datorită descendenței sau a locului de naștere. Convenția însăși, în temeiul articolului 6, paragraful 4, prevede facilitarea dobândirii cetățeniei în anumite cazuri*”.³

De altfel, în considerarea unor rațiuni similare, legate de vârstă, nici minorii care au împlinit vârsta de 14 ani și care au, potrivit legii, capacitate de exercițiu restrânsă, nu sunt ținuți să facă dovada cunoașterii limbii române (dobândirea cetățeniei de către minori este, de regulă, o formă simplificată a dobândirii la cerere a cetățeniei pe bază de ședere, întâlnind, de regulă, două moduri diferite de achiziție: transfer și extindere; transferul se aplică atunci când persoana vizată este copilul natural sau adoptat al persoanei în cauză care deține deja cetățenia statului respectiv, în timp ce extinderea este condiționată de sau rezultă automat din dobândirea cetățeniei de către părintele persoanei vizate).

³ Disponibil la adresa: <https://rm.coe.int/16800ccde7>

MINISTERUL JUSTIȚIEI

În concluzie, rezultă că stabilirea condițiilor în care poate fi acordată cetățenia română sub forma unui tratament favorabil datorită descendenței, constituie opțiunea legitimă a legiuitorului.

2. Referitor la „măsurile de prevenție/ verificare” luate, astfel încât copiile legalizate ale foilor matricole emise de unități de învățământ din Ucraina sau Moldova să nu fie falsificate, arătăm faptul că proiectul de lege prevede o serie de măsuri pentru asigurarea integrității procesului de acordare a cetățeniei române, detaliate *infra* (a se vedea pct. 3 din prezenta corespondență, liniuțele 2-4).

Forma publicată pe site-ul ministerului la data de 26.04.2024 a proiectului de lege conține soluția ca dovada cunoașterii limbii române să se poată face și prin prezentarea unor acte emise de unități de învățământ de nivel liceal sau de instituții de învățământ superior din statul de cetățenie sau de reședință al solicitantului, care atestă studiul pentru minimum 3 ani în limba română (proiectul pus inițial în dezbatere publică avea în vedere doar acte - diplomă de absolvire, foaie matricolă - emise de unități de învățământ din România). Această excepție de la regula dovedirii cunoașterii limbii române prin prezentarea de către solicitant a unui certificat de competență lingvistică urmărește simplificarea, pe cât posibil, a procedurii de redobândire a cetățeniei române și asigură caracterul echitabil al soluțiilor preconizate, precum și coerență în abordare din perspectiva politicii externe promovate de România.

Subliniem și faptul că procedura de acordare la cerere a cetățeniei române implică în mod obligatoriu interacțiunea directă între solicitant și autoritățile statului român (Autoritatea Națională pentru Cetățenie, misiunile diplomatice/oficiile consulare ale României), cel puțin la momentul depunerii cererii și la cel al depunerii jurământului de credință, constatatarea, dacă este cazul, a împrejurării că cel în cauză nu cunoaște limba română putând fi facil de realizat.

3. În ceea ce privește “măsurile de protecție împotriva redobândirii cetățeniei române (art. 11) pe bază de acte false, fabricate în state din spațiul ex-sovietic”, proiectul de lege prevede, ca elemente de noutate, o serie de garanții menite să asigure integritatea procedurii, după cum urmează:

- impunerea unui standard probatoriu obligatoriu pentru documentele oficiale emise de autoritățile altor state și depuse în dosarele de cetățenie (dovada stării civile a solicitantului, a ascendenților și a descendenților săi, după caz, se va face prin extrase originale de pe actele de stare civilă eliberate de autoritatea competentă cu cel mult 2 ani anterior depunerii cererii de acordare/redobândire a cetățeniei române, însoțite de copii legalizate ale certificatelor de stare civilă, sau, după caz, prin extrase multilingve originale eliberate conform prevederilor Convenției nr. 16 a Comisiei Internaționale de Stare Civilă referitoare la eliberarea extraselor multilingve ale actelor de stare civilă, semnată la Viena la 8 septembrie 1976, la care România a aderat prin Legea nr. 65/2012, cu cel mult 2 ani anterior depunerii cererii de acordare/redobândire a cetățeniei române.

- posibilitatea Comisiei pentru cetățenie de a solicita înfățișarea în original a înscrisurilor depuse de către solicitant în dovedirea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru acordarea la cerere a cetățeniei române.

- posibilitatea audierii solicitantului de către Comisia pentru cetățenie, în scopul clarificării unor aspecte cuprinse în cererea de acordare a cetățeniei sau care rezultă din actele depuse de către acesta.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

- de asemenea, tot în scopul asigurării integrității procesului de dobândire/redobândire a cetățeniei române, proiectul de lege prevede faptul că atunci când există elemente care nasc îndoieli cu privire la autenticitatea înscrisurilor depuse de către solicitant sau la veridicitatea datelor cuprinse în acestea, Comisia pentru cetățenie poate dispune efectuarea oricăror verificări care se impun. După împrejurări, Comisia pentru cetățenie va putea să propună respingerea cererii în cazul în care demersurile în scopul obținerii unei confirmări din partea autorităților statului străin emitent al documentelor cu privire la autenticitatea înscrisurilor sau veridicitatea datelor cuprinse în acestea rămân fără rezultat, dispozițiile propuse pentru art. 12 alin. (3) din Legea nr. 21/1991 - în conformitate cu care „Acordarea cetățeniei române, inclusiv în ipoteza redobândirii acesteia, se poate dispune doar atunci când există certitudinea că sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute de prezenta lege, orice îndoială cu privire la îndeplinirea vreuneia dintre ele ducând la respingerea cererii.” - rămânând aplicabile.

Formula de redactare a dispozițiilor propuse pentru art. 12 alin. (3) din lege urmărește a sublinia că orice împrejurare de natură a ridica îndoieli cu privire la autenticitatea înscrisurilor depuse de către solicitant sau la veridicitatea datelor cuprinse în acestea trebuie clarificată în procedura administrativă de acordare la cerere a cetățeniei române.

- În fine, referitor la ultima întrebare din corespondență transmisă⁴, arătăm că proiectul de lege prevede procese verificabile și sigure pentru a asigura că solicitanții de cetățenie au o documentație legitimă și o identitate confirmată biometric înainte de a li se acorda cetățenia română.

Cu stimă,

Alina - Ștefania GORGHIU

Ministrul Justiției

⁴ Potrivit căreia: „Ministrul Justiției a spus, de asemenea, că modificarea Legii cetățeniei ar fi un pas important în aderarea României la programul Visa Waiver. Puteți să-mi dați mai multe detalii? De ce actuala Lege a cetățeniei române prevede obstacole în calea ridicării vizelor pentru români de către Statele Unite?”